

ШКОЛАТА БТА

Стажантски бюлетин за БТА

„Школа БТА“ организира обучение за изкуствения интелект като помощ в работния процес

ЗА БЮЛЕТИН „ШКОЛА БТА“, ЕЛЕНА ИНДЖЕВА, СТАЖАНТ „МИНФ“

„Школа БТА“ организира вътрешно обучение на тема: „Въведение в използване на изкуствен интелект за трансформация от глас към текст“. Лекцията е изнесена от редактора в дирекция „Информация за чужбина“ Калоян Кирилов. Снимка: Владимир Шоков, БТА.

„Школа БТА“ организира вътрешно обучение на тема: „Въведение в използване на изкуствен интелект за трансформация от глас към текст“. Лекцията бе изнесена от редактора в дирекция „Информация за чужбина“ Калоян Кирилов.

Обучението бе посветено на основните принципи и методи, безплатни и платени инструменти за оптимизиране на работния процес с помощта на изкуствения интелект. То се състоя вчера в Националния пресклуб на БТА – София.

Калоян Кирилов работи в дирекция „Информация за чужбина“ като редактор, а практикува професията устен преводач от близо 15 години. Използва изкуствения интелект в работния си процес от три години.

На обучението присъстваха генералният директор на БТА Кирил Вълчев, директорите на дирекциите „Информация за чужбина“, „ЛИК“, „Вътрешна информация“, „Икономика“, „Международна информация“, „БГ Свят“, „Балкани“ и „Студио БТА“, много колеги, както и от дирекциите „Комуникация, координация и сътрудничество“ и „Правни, обществени поръчки и човешки ресурси“.

Акцент бе поставен върху технологията за автоматично разпознаване на реч и какви са ползите и негативите на изкуствения интелект, като бе направена практическа демонстрация на различните видове платформи, които може да правят „почистване“ на устната реч. Калоян Кирилов показа как изкуственият интелект, по-специално инструментите за автоматично разпознаване на реч – като „Chat GPT“, „Google Gemini“, „Anthropic Claude“ и „DeerSeek“ – могат значително да подобрят и ускорят процеса по транскрипция на аудиозаписи като интервюта и репортажи.

Тези инструменти могат да обработват текст до два-три пъти по-бързо от ръчното преписване и намаляват когнитивното натоварване. Въпреки това, подчерта лекторът, човешката проверка накрая е задължителна, тъй като изкуственият интелект може да допуска грешки, да си измисля факти и да не разпознава различните нюанси в българския език.

Кирилов поясни, че тази технология далеч не е перфектна, но е достъпен и мощен помощник в ежедневната работа. Той завърши обучението с извода, че все пак човекът е „главен редактор на истината“.

„Нека караме бъдещето да работи за нас, не ние за него!“, призова в заключение Калоян Кирилов.

Обучението приключи с кратко изказване на генералния директор на БТА Кирил Вълчев, който каза: „Изкуственият интелект не е никаква заплаха за журналистите и не може да ни замени.“

Последваха въпроси от страна на участниците в обучението.

Журналист на БТА прави първия телевизионен коментар в България

ЕЛЕНА ИНДЖЕВА, СТАЖАНТ В „МИНФ“

Проект за лого на „Студио БТА“.

Автор: Кристиан Георгиев, стажант дизайнер в отдел „Облик“ 2023 г.

Първото телевизионно студио в Българската телеграфна агенция (БТА) отваря врати през 1974 г., по времето на Лозан Стрелков, генерален директор на БТА (1962-1981). Казва се „Последни новини, пръв коментар“.

В началото водещи са международниците Димитри Иванов, Петко Бочаров, Стефан Тухчев и Стефан Кожухаров.

Бочаров е автор и на първия телевизионен коментар, излъчен по БНТ през 1962 г., се посочва в Алманаха на националната осведомителна агенция „Школата БТА“, събран от архивите на БТА от първите стажанти на „Школа БТА“ и под редакцията на Панайот Денев, генерален директор на БТА (1997-2002).

София (28 февруари 1974) Телетипната зала на БТА. На снимката: Петко Бочаров - телевизионно студио. Пресфото-БТА, снимка: Георги Дерменджиев/архив

Четиридесет години по-късно студиото, което работи до 1979 г., е възобновено през 2014 г. За ръководител е назначена бившата генерална директорка на БНТ Уляна Пръмова (4 юни 2014 - 14 ноември 2017), която бързо сформира екип от професионалисти, споделя Борислав Чалъков, генерален директор на БТА (2020-2021), в книгата „Лични свидетелства“, издадена по повод 125-годишнината на агенцията.

БТА за първи път започна да излъчва видеоматериали. Емисията предлага интервюта с водещи експерти, учени, обществени и културни дейци и видеорепортажи от страната. Студиото отговаря на всички изисквания за създаване на видеопродукт, който да може да бъде използван в телевизия и да бъде излъчван от информационни сайтове със свободно ползване.

София (26 март 2018) В „Студио БТА“ френският дипломат Франсоа-Ксавие Кованди говори за 3-тото издание на конкурса „Екообщина“. На снимката: Боряна Димитрова (в дясно). Пресфото – БТА, снимка: Владимир Шоков.

През 2017 г. ръководител на „Студио БТА“ става Боряна Димитрова, а след нея - Милена Спасова. В началото на 2024 г. отделът е преименуван на „Фото и видео редактори“ и за негов ръководител е назначена Елена Дикова, фоторедактор. От 1 юли 2025 г. ръководител на „Студио БТА“ е Боряна Тончева - дългогодишен спортен журналист - репортер, водещ, редактор и коментатор в БНТ, а Елена Дикова - ръководител на отдел „Пресфото“.

Към 2025 г. екипът на „Студио БТА“ се състои от четирима видеоредактори, 6 оператори и 7 видеомонтажисти. През него преминават видеоматериалите на кореспондентите, както и заснетите репортажи от столицата.

През 2024 г. са заснети, монтирани и излъчени в емисиите на БТА 6220 видеоматериала. От тях 352 са в „Tuk Tok“.

Бройката е 9 пъти по-висока спрямо 2020 г., показва отчетът на генералния директор на БТА Кирил Вълчев за 2024 г., публикуван на интернет страницата на агенцията.

„Студио БТА“ създава и всички обучителни и рекламни филми за агенцията, обучава новопостъпилите служители в създаването на видеосъдържание, прави стрийминги от събития и видеоконферентни връзки.

„Работим също много активно със социалните медии. Всяка седмица снимаме подкаст, обработваме видеоматериали за „Tuk Tok“.

Правим много събития „на живо“. това са най-вече месечните представяния на списание ЛИК, което е доста голямо предизвикателство, защото се включват на живо всички кореспонденти.

През последните месеци реализирахме няколко трудни събития на живо от чужбина - за световното изложение ЕКСПО 2025 в Осака, Япония, и за 47-ата сесия в Париж, Франция, на Комитета за световното наследство на ЮНЕСКО“, **споделя**

Боряна Тончева, ръководител на „Студио БТА“.

За бъдещето на отдела Тончева казва: „Генералният директор Кирил Вълчев си представя, че всяка дописка трябва да бъде придружена от видеоновина. Аз бих казала - повече актуални новини да бъдат отразени чрез видеорепортаж.

Имаме остра нужда от технологично обновяване. Търсим начин да организираме видео архива по един съвременен начин.“ За агенцията това е фундамент, архивът да се запази и да се съхрани за следващите поколения“, допълва Тончева.

Емил Граничаров е сред първите, започнали работа в „Студио БТА“ - през 2016 г. Той е старши монтажист и видеооператор. Роден е на 16 ноември 1984 г. в Бургас. Завършил е семестриално НАТФИЗ, специалност „Кинознание“.

За началото, работата си и отдела той разказва: „Спокойни, спокойни години бяха. Това реално беше и прохождането на кореспондентите и тяхното видеоприключение, в което се впускат вече всички по задължение. Беше, чрез инструкции, проби и грешки. Началото поставиха - Уляна Пръмова, Еленко Касалийски, режисьор от БНТ, и Милена Спасова, редактор и връзка с кореспондентите.

Постепенно се назначиха още оператори. Започнахме да снимаме повече и в София, да излъчваме на живо от конференции, многокамерно. Лека-полека се закупи и техника, екипът от 4 души стана 17.

През последните три години обиколихме три пъти България и всички пресклубове на БТА по три европроекта, финансирани от Европейската комисия. Имате ли любимо видео или проект, по който сте работили и с който се гордеете най-много?

През годините сме работили по много видеа, събития и видеопроекти. За най-добра смятам работа на екипа по четиридесетото издание на „Аполония“ през 2024 г. Там бях с Красимир Михайлов и Габриела Телалова. Покривахме всички събития от деня и завършвахме с един много хубав обзор.

Снимахме богато, имаше кадри с дрон, почти всичко се хващаше и обобщаваше като дневник на фестивала. Мисля, че се справихме много добре.

БТА отрази добре и цялата 47-а сесия в Париж на Комитета за световно наследство на ЮНЕСКО. Там бях с Ваня Сухарова, репортер в дирекция ЛИК на БТА, и Милена Стойкова, фоторепортер.

С какво ще запомните специалната Ви мисия до Антарктида?

Мина повече от година и половина и все още имам затруднение да говоря за това място... Магично е, това ще кажа със сигурност. Там светлината е невероятна. Сменя се много интензивно. Самото ми пристигане беше много особено, защото някъде около 9 вечерта слънцето залязва от едната страна и точно след два-три часа изскача от другата. Беше просто невероятно...

Изумително приключение беше второто плаване на българския научноизследователски кораб „Св. св. Кирил и Методий“ по време на научните изследвания на Антарктида - от там изпращах своя видео корабен дневник с възможност материалите да бъдат използвани от всички медии и те го правеха не само в България, а и по света - пример са подробните публикации на БТА в аржентинските медии.

Как протече участието Ви на световното изложение в Осака?

С Иван Лазаров, репортера от БТА, бяхме част от делегацията на президента Румен Радев в церемонията по случай Деня на България в рамките на световното изложение ЕКСПО 2025 в Осака, Япония. Това беше през май месец тази година. След това отидохме в Токио за два дни. Имаше възможността да посетим императорският дворец, да влезем вътре. Моята задача беше да заснема пристигането на президента и посрещането му от императора. Беше много напрегнато за мен, защото имах точно 15 секунди време и нямаш право на грешка. И отвътре вече официалният видеограф и фотограф на президента отразяваха остатъка от срещата. Бяхме и в резиденцията на министър-председателя.

Работата на „Студио БТА“ е напрегната, много динамична, но и много разнообразна и приключенска. Съчетанието наистина зарежда.

На въпроса какво е за Вас БТА в три думи Емил Граничаров отговори:

„Възможност за остров!“

Хиляди и тази година се включиха във Фестивала на фолклорната носия в Жеравна

АЛЕКСАНДРИНА ПЕТЕВА, СТАЖАНТ ФОТОРЕПОРТЕР“

„Бог. България. Българе“. С тези думи официално бе открито тазгодишното издание на Фестивала на фолклорната носия в Жеравна. Хиляди облякоха народни носии и се откъснаха от модерния свят, за да съпреживеят миналото заедно.

Фестивалът на фолклорната носия в Жеравна се провежда от 2008 г. и всяка година събира хиляди участници и гости. Събитието връща посетителите повече от век назад, като изисква задължително носене на автентична или стилизирана народна носия. Забранени са модерните аксесоари, мобилните телефони и съвременните дрехи, а основната цел е създаване на автентична атмосфера от времето на българското, посочват организаторите.

За три дни Жеравна се превръща в своеобразен музей на традициите, в който носията не е сценичен костюм, а знак за принадлежност към общността и към българщината.

За участниците фестивалът е възможност да се докоснат до бита и културата на своите предци. Анкета, направена от БТА, установи, че най-често срещаното определение за събитието е „магия“. Сред думите, с които участниците описват атмосферата, са още „неповторима“ и „ослепителна“.

„Привлича ме същността на фестивала – връщането към българските традиции, музиката, танците, носиите. Всичко това носи заряд на миналото и на нашата култура. Любимо ми е, че над 20 000 души идват с цялата си позитивна енергия. Няма караници,

Хиляди облякоха народни носии на фестивала на народната носия в Жеравна. Снимки: Александрина Петева, стажант фоторепортер – Варна.

няма напрежение –всички са на една вълна“, каза за БТА боксьорът Тервел Пулев.

По думите му фестивалът на народната носия в Жеравна е духовно събитие. На всеки, който още не е дошъл, бих му казал, че днес видях много чужденци, които са пропътували Европа, за да дойдат.

Какво ни пречи на нас да дойдем и да се потопим в духа на нашите традиции, да се опитаме дори за миг да

предадем традицията на нашите деца?“, попита Пулев.

„С мъжа ми се запознахме в Жеравна – на една чешма. Година по-късно вече бяхме тук с детето си и ще продължаваме да се връщаме, защото това е нашето място. Зареждаме се с българщина, с емоция, със смисъл – и го предаваме на децата“, разказа за БТА Виолета от София, която също бе сред присъстващите.

Носията тук е не просто дреха, а знак на българщина.

За мнозина тя е своеобразен мост между поколенията – „кожата“ на предците, която се носи и се предава нататък. Навсякъде другаде носията е атракция, но тук е символ, коментира друг участник във фестивала. Според него носията е символ на памет и на принадлежност, на общност и на равенство.

Досие 2002 г.: Как 12 държави приеха едновременно еврото за официално платежно средство, разказват архивите на БТА

КИРИЛ КАЙМАШКИ, СТАЖАНТ „ИСТОРИЧЕСКИ АРХИВИ“

На 1 януари 2002 г. дванайсетте страни членки на еврозоната – Австрия, Белгия, Германия, Гърция, Ирландия, Испания, Италия, Люксембург, Португалия, Финландия, Франция и Холандия, въвеждат официално евробанкноти и евромонети.

Как историческото събитие на най-голямата парична смяна в историята е отбелязано в първите дни на 2002 г., разказват международните архиви на Българската телеграфна агенция (БТА).

По данни от Европейската централна банка, това е най-мощната парична обмяна в света, която касае общо население от 308 милиона. Производството на евробанкнотите започва през юли 1999 г. и включва 15 печатници на банкноти, разположени в страни от Европейския съюз.

Автор на дизайна на евробанкнотите е Роберт Калина – график на Австрийската централна банка, победител в конкурса, организиран през 1996 г. от Европейския валутен институт (предшественика на Европейската централна банка). Никакъв национален отличителен знак не фигурира на банкнотите, които са напълно еднакви във всички държави.

Роберт Калина избира да изобрази мостове, врати и прозорци, според различните стилове в историята на европейското изкуство, от класицизма върху банкнотите от 5 евро до модерната архитектура върху банкнотите от 500 евро, се посочва в обзорен материал на БТА от 2 януари 2002 г.

Прозорците и вратите представят „откритостта, прозрачността и ориентацията към бъдещето“, а мостовете символизират „връзката между страните и стабилността“, една добродетел, скъпа на централните банкери.

За фон са избрани 12-те звезди от флага на Европейския съюз и една карта на континента, „единствените два европейски символа, които намерих“, както казва самият художник.

До 1 януари 2002 г. за 12-те държави са отпечатани 14,89 млрд. банкноти за първоначални доставки, включително логистични запаси, е отбелязано на официалната страница на ЕЦБ.

Три от членките на ЕС – Дания, Швеция и Великобритания – не приемат евровалутата, въпреки че изпълняват т.нар. критерии от

Маастрихт, или критерии за конвергенция, които са заложили в Договора за Европейския съюз. Дания е

единствената страна, която не е задължена да приема еврото за официална валута поради клауза за отказ и в момента продължава да използва датската крона.

Договорът от Маастрихт е върхната точка на продължил няколко десетилетия дебат за установяване на икономическа система и засилване на икономическото сътрудничество в рамките на ЕС. С контракта се създават също Европейската централна банка (ЕЦБ), чиято цел е да поддържа ценова стабилност, и Европейската система на централните банки.

На 4 юни 2025 г. България също покрива Маастрихтските критерии и става 21-вата държава членка на еврозоната, готова да приеме еврото от 1 януари 2026 г.

На 31 декември 2001 г. агенция Франс прес предава, че германската марка, която губи в полунощ стойността си в рамките на преминаването към еврото, е погребана с музика край гръб в град Гифхорн, Долна Саксония. На церемонията присъстват 200 души.

„С германската марка постигнахме просперитет. И когато нещо е добро, трябва да му се отдаде почит“, казва организаторът на церемонията Волфганг Браун, цитиран от БТА. Марката е изложена в катафалка, теглена от кон по улиците на града, а новата валута на свой ред е символизирана от щъркел, държащ евро в човката си.

Германската марка се ражда в Западна Германия през 1948 г. и заменя райхсмарката.

Бундесбанк пуска в обращение последната, четвърта емисия германски марки през 1991 г., когато валутата става официално платежно средство и в източната част на страната. До 2001 г. германската марка остава една от най-стабилните валути и е втората (след американския долар) резервна валута в света.

„Празненствата във връзка с идването на еврото осветяваха с часове небето над Европа с фойерверки, а пред банкоматите се виеха опашки, понякога дълги по няколкостотин метра“, пише в публикация на АФП, цитирана от БТА на първи януари 2002 г.

Белгийският франк се ражда през 1832 г., като еквивалент на френския и съществува 170 години.

Франция ограничава празненствата с осветяването на Пон Ньоф в Париж със синия цвят на Европа и с "надеждата, че еврото ще бъде солидно като Пон Ньоф", по думите на министъра на икономиката и финансите Лоран Фабиус.

Португалското правителство открива спестовни влогове на стойност 50 евро на всички бебета, родени на 1 януари 2002 г., съобщава министърът на финансите на съвместна пресконференция с управителя на народната банка на Португалия. Целта на решението е да бъде „отбелязан историческият момент, обединяващ завинаги всички новородени деца в изграждането на Европа на мир и солидарност". Португалското правителство поздравява по този начин раждането на „европоколение".

На 1 януари 2002 г. осведомителните агенции предават, че след новогодишното богослужение Папа Йоан-Павел Втори е благословил европейската валута и нарича нейното въвеждане „важно историческо дело". Главата на Римокатолическата църква изрази надежда, че еврото ще даде тласък на интеграцията и развитието на Стария континент.

Британският печат също приветства появата на еврото, като обаче подчертава несигурността, която съпътства въвеждането на новата европейска валута, в която Великобритания не участва.

„Дванайсет страни отхвърлиха доброволно националните си валути, част от своята идентичност, от своя суверенитет, от способността си да контролират собствената си икономическа и политическа съдба", отбелязва „Индипендънт".

Гърция и Финландия са първите две страни от европейския континент, които преминават към единната валута на 1 януари 2002 г.

Пристигането на еврото в Атина е отбелязано с грандиозен спектакъл с фойерверки и лазерни лъчи.

Една минута след полунощ премиерът Костас Симитис изтегля първите банкноти на стойност 120 евро от банкомат в Централната банка в Атина.

Централната банка във Финландия отваря врати между полунощ и един часа и приканва населението да дойде и да се снабди с новата валута.

„Дълга между 300 и 400 метра опашка се изви пред централата на банката в Хелзинки", предава АФП.

Холандският гулден е първата национална валута, която на 27 януари 2002 г. губи функцията си.

Холандският гулден е въведен през 1355 г. и със своите 647 г. е най-старата парична единица между дванайсетте страни членки на еврозоната.

Държава	Парична единица преди 2002 г.	Година на въвеждане	Продължителност
Австрия	Австрийският шилинг	От 1 март 1925 до 1938 г. и от 1945 г. до въвеждането на еврото на 31 декември 2001 г.	76
Германия	Германската марка (на немски: Deutsche Mark; съкратена като DEM, DM)	20 март 1949 г. официалната парична единица на Западна Германия, а след 1990 г. и на обединена Германия. Тя остава официална валута до 2002 г., когато е заменена от еврото.	53
Белгия	Белгийски франк	1832 г.	169
Гърция	Драхма	8 февруари 1833 г.	168
Ирландия	Ирландската лира	20 август 1927 г.	74
Испания	Песета	19 октомври 1868 г.	134
Италия	Италианската лира	17 март 1861 г.	141
Люксембург	Люксембургски франк	1854, с изключение на периода 1941 – 1944 г.	144
Португалия	Португалското ескудо	22 май 1911 г.	91
Франция	Френският франк	7 април 1795 г.	207
Финландия	Финландската марка	1860 г.	142
Холандия	Нидерландският гулден	1355 г.	647

Наименованието му произлиза от средновековната нидерландска дума gulden – „златен", тъй като първоначално гулдените са сечени от злато.

Втората национална валута, която излиза от употреба на 9 февруари 2002 г., е ирландската лира.

Ирландската лира се въвежда в обращение от 20 август 1927 г., след като ирландската лира замества британската лира. Ирландия е единствената страна в еврозоната, чиято национална валута преди влизането на еврото е по-скъпа (1 EUR е равно на 0,79 процента от стойността на ирландската лира).

Централните банки на 12-те страни членки на еврозоната заменят старите банкноти и монети в много по-дълъг, а често и неограничен срок, се казва в публикация на БТА.

Безсрочно е разрешена централната замяна в Германия, Испания, Ирландия и Австрия. Също неограничен е срокът за замяна на банкнотите в Белгия и Люксембург, но там монетите са се сменяли до края на 2004 година.

Десетгодишна давност имат банкнотите и монетите в Италия, Финландия и Гърция, но там монетите са се сменяли 2 години. Франция е избрала датите 17 февруари 2005 г. за монетите и 17 февруари 2012 г. за банкнотите, Нидерландия – 1 януари 2007 г. за монетите и 1 януари 2032 г. за банкнотите, а Португалия – 31 декември 2002 г. за монетите и 20 години за банкнотите.